

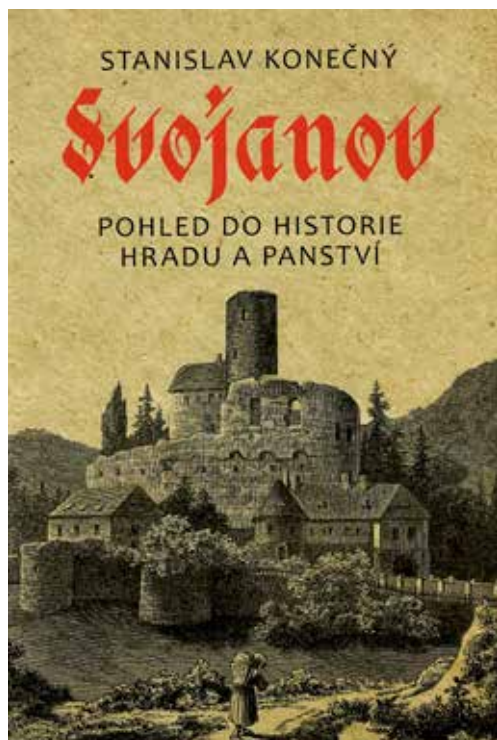
KONEČNÝ, Stanislav, *Svojanov,* *pohled do historie hradu a panství,* 2. přepracované a rozšířené vydání, Polička 2021

Jiří Slavík

Dějiny a stavební vývoj hradu Svojanova, vystavěného na českém a moravském pomezí ve 2. polovině 13. století, se staly jedním z dlouhodobých badatelských témat poličského historika a archiváře Stanislava Konečného. V roce 2007 připravil a vydal o hradu kromě jedenáctistránkové brožurky¹ i obsáhlejší publikaci o 154 stranách.² Tuto práci pak v dalších letech výrazně přepracoval a rozšířil na 364 stran, tedy na více než dvojnásobek.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol věnovaných založení hradu a pak vždy po stoletích přibližujících majetkový a stavební vývoj hradu. V závěru je připojen přehled držitelů a vlastníků hradu, inventář hradu a panství z roku 1691 a konečně i přehled pramenů a literatury. Čtenář se seznámí s dosud nikdy nepublikovanými informacemi o dějinách hradu a jeho stavebním vývoji i s množstvím často opomíjených souvislostí, např. s územním vývojem panství či s dějinami továrny na tuhové výrobky, její stavební podobou, zdroji suroviny a produkty.

Pečlivě, až minuciózně zpracovaný, přitom však dobře čtivý text doprovází 1 234 poznámek, do nichž jsou však neobvykle zahrnuty i provenienční údaje o vyobrazeních. Vyobrazení je celkem 221. Kromě barevných snímků současného stavu hradu zahrnují především úplnou ikonografii hradu, erby, rodokmeny, portréty a podpisy majitelů a držitelů Svojanova, ukázky archivních dokumentů, výkresy s vyhodnocením stavebního vývoje, hmotové rekonstrukce celého hradu v jednotlivých vývojových etapách i detaily, reprodukce map i stavebních plánů. Mezi vyobrazeními tak schází jen fotografie a kresby

Obr. 1. Přední strana desek knihy *Svojanov, pohled do historie hradu a panství*

archeologických nálezů z hradu, což však při stavu jejich (ne)zpracování nelze autorovi vůbec vyčítat.

V poznámce 992 na s. 275 autor řeší problematiku památkové ochrany hradu. Odmítá počátek ochrany ze zákona č. 22/58 Sb. od okamžiku jeho účinnosti 3. května 1958 i zápis do státního seznamu kulturních památek na základě usnesení ONV ze dne 4. listopadu 1963 s tím, že v měsíci listopadu 1963 žádná zasedání ONV neprobíhala. Zápis do státního seznamu se však na pardubickém Krajském středisku státní památkové péče a ochrany přírody mohl uskutečnit jen na základě právního aktu, kterým bylo právě usnesení ONV, schvalující předložený seznam památek pro celý okres. Specifikace jednotlivých chráněných částí hradu pak proběhla v rámci akce generální aktualizace státního seznamu nemovitých kulturních památek v roce 1987. I zde se tak ukazuje, že počátky zákonné památkové ochrany jsou pro veřejnost nepříliš jasné a je potřeba povědomí o nich soustavně budovat.

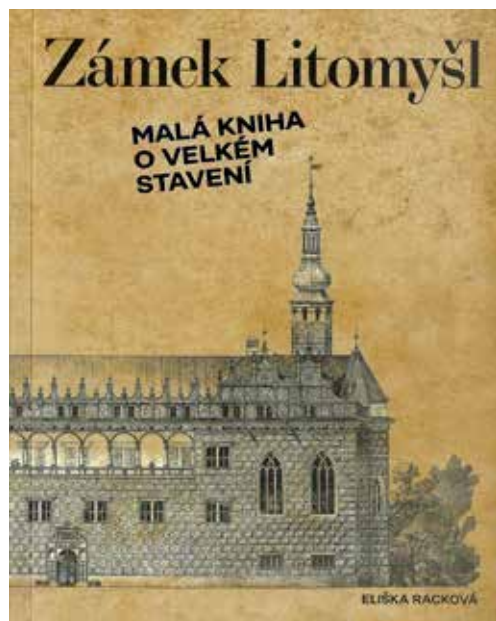
Brožovaná publikace na křídovém papíře zajistě potěší zvědavé čtenáře a odpoví jim na mnohé otázky při prohlídce hradu či návštěvě jeho okolí.

- 1 Stanislav Konečný, *Hrad Svojanov*, Litomyšl. Ve Státním okresním archivu Svitavy se sídlem v Litomyšli vydal Stanislav Konečný, 2007, ISBN 978-80-254-1708-9.
- 2 Stanislav Konečný, *Svojanov, pohled do historie hradu a panství*, Litomyšl. Ve Státním okresním archivu Svitavy se sídlem v Litomyšli vydal Stanislav Konečný, 2007, ISBN 978-80-254-0802-5.

RACKOVÁ, Eliška, *Zámek Litomyšl, malá kniha o velkém stavení*, Litomyšl 2021

Jiří Slavík

Architektka a zkušená památkářka připravila z materiálů výstavy *Zámek 1568 – 450 let od položení základního kamene zámku v Litomyšli*, uskutečněné v litomyšlském muzeu ve dnech 29. září až 8. listopadu 2018, přehlednou publikaci o 144 stranách, věnovanou stavební historii renesančního zámku. Jako kurátor výstavy, a dnes asi nejlepší znalec

Obr. 1. Přední strana desek knihy *Zámek Litomyšl, malá kniha o velkém stavení*